

Se släktens utländska spår

Kartfunktionen i DISGEN 8.2, som den beskrivits i de två senaste numren, nr 86 och 87, visar hur du anger svenska orter och knyter dem till släktingarnas personuppgifter. Sedan kan du med hjälp av grundkartan och egna underlagskartor visa hur dessa personer flyttat runt i landet och se hur generationer spridits genom åren. Du anger läget för orten i Rikets Nät, i nyare SWE-REF 99 TM eller i latitud och longitud. Placerar du orten med hjälp av drag/släpp så fixar programmet koordinaterna automatiskt. Det är alltid lat/lon som sparas i ortdatabasen i DISGEN. För svenska orter räknas deras lägen om till RT90 och placeras därefter i RT90-rutnätet på kartan. Detta rutnät täcker ju hela landet [1].

Visning av utländska orter

Men hur går det med utländska orter då? Ja, för dessa skall du bara ange läget med hjälp av latitud och longitud.

När en ort ingår i en svensk församling markeras den på kartan med en prick som en registrerad ort. Alla andra svenska och utländska orter innanför RT90-ramen förblir osynliga och visas först då de ingår i visade personuppgifter.

I exemplet nedan flyttar vår vän Globe Trotter, född i Rönnäng, från Pajala till Lahtis [2]. Sedan ser vi hur han kommer från Moskva till Malmö [3]. Vad som händer där emellan ser vi inte. Den gula rutan visas när du sätter markören på den aktuella linjen.

I första bilden [2] finns inga hänvisningar till utländska orter men i den andra bilden [3] visas Globes arbetsplatser, bl.a. i Trondheims domkyrka (då han var bosatt i Åre).

Förflyttningar till utländska orter ut-
anför RT90-rutan slutar i en linje som går en bit ut i kartan med en riktning som geometriskt beräknas utifrån skillnaden mellan de svenska och utländska koordinaterna. Det är alltså inte storcirkeln som gäller längre. Visserligen är det många som utvandrar och invandrar via flyg idag och då flyger man längs storcirkeln, d.v.s. nästan rakt norrut till t.ex. Kalifornien. Men de flesta av våra släktingar tog båten och åkte då bokstavligen västerut till t.ex. Amerika. En linje som indikerar utflyttning till Amerika försvinner alltså ut till vänster!

Men skulle man inte kunna göra orterna synliga i Sveriges närområde också? Jodå, här kommer tips på hur du gör för att få dessa utländska orter synliga på DISGENS karta.

Utvidga ytan för Rikets Nät

Om vi kunde utvidga ytan för RT90, skulle orterna bli "försvenskade" i den mån att de skulle ritas ut när du har referenser till dem. Som registrerade är de fortfarande osynliga då de inte ligger i

någon svensk församling. Men i ett utvidgat och därmed förvanskat RT90 beräknas de refererade orternas lägen med samma algoritm som för de svenska or-

» Alla andra svenska och utländska orter innanför RT90-ramen förblir osynliga och visas först då de ingår i visade personuppgifter. «

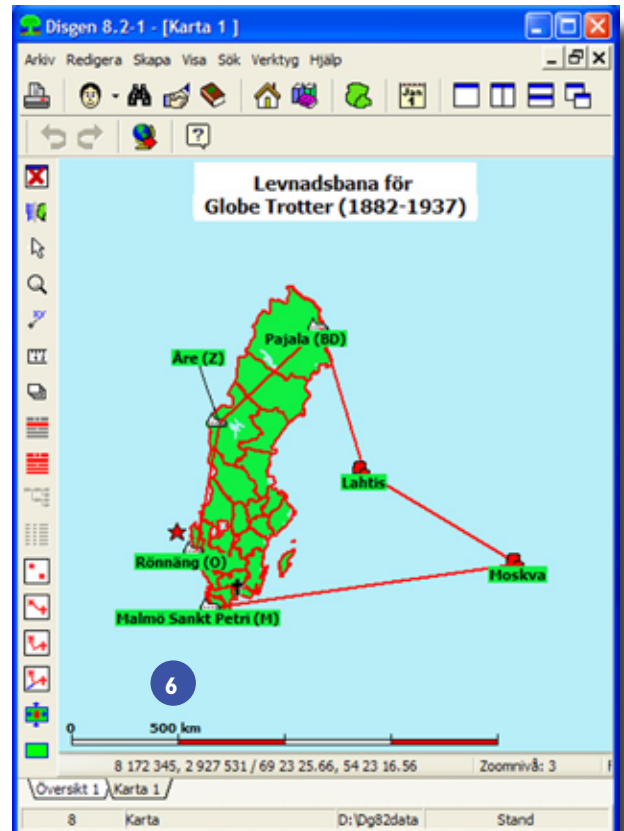
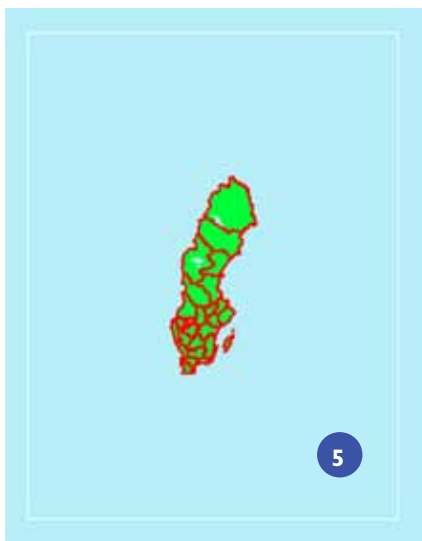
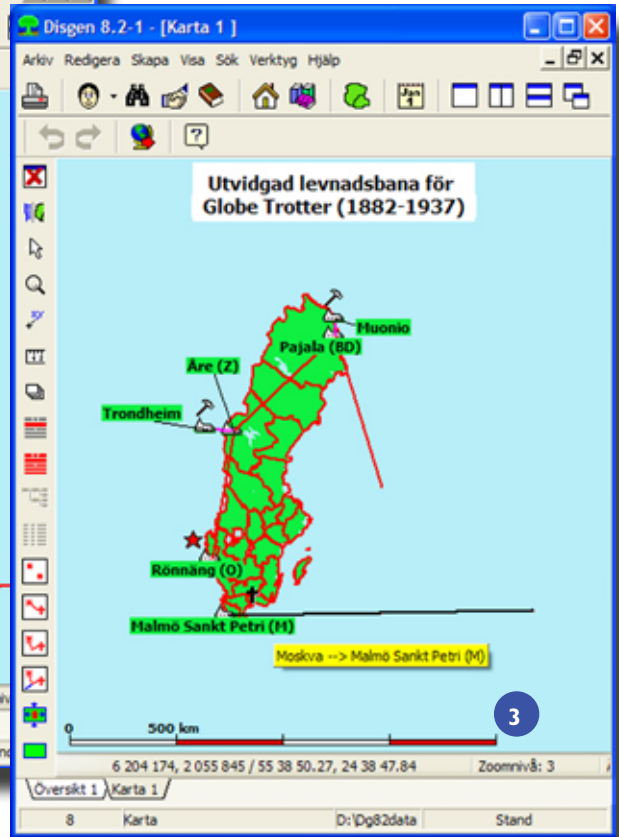
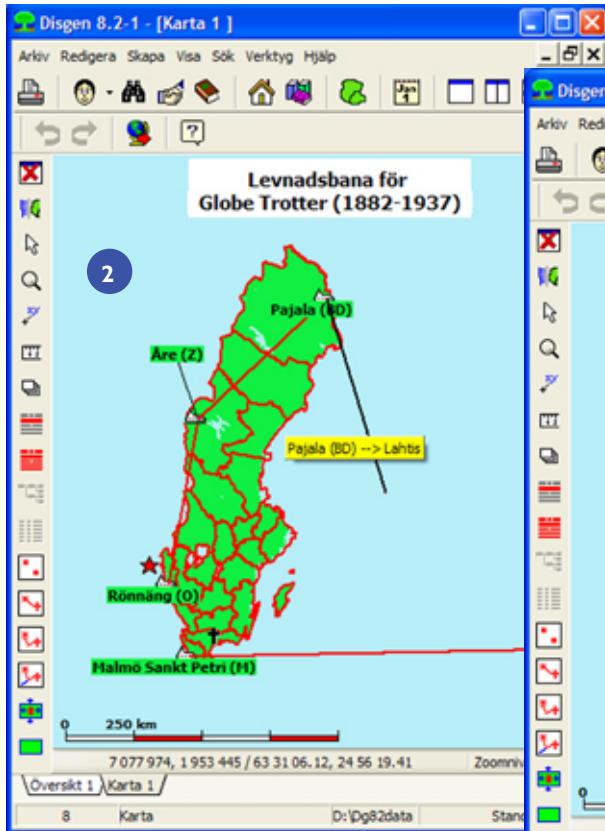
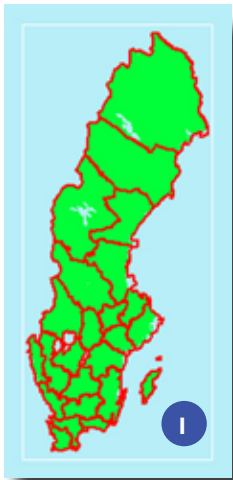
terna och hamnar ganska rätt på kartan. I dialogen för kartans *Inställningar*, under fliken *Ortvisioning* hittar du en ruta där du kan markera om du vill utnyttja det utvidgade RT90-nätet eller inte [4]. Med rutan markerad växer RT90-ytan med ca 1000 km åt alla väderstreck [5].

Innanför denna yta hamnar då större delen av Europa. Observera att avståndet mellan de utländska orterna endast blir ungefärliga då omvandlingen mellan den korrekta positionen i lat/lon och RT90 ju inte är den korrekta utanför den ursprungliga RT90-ytan.

Genom att utvidga ytan för RT90-beräkningarna får vi alltså fler refererade utländska orter att bli synliga. I exemplet ser vi nu att Globe flyttar från Pajala till Lahtis och vidare till Moskva innan han återvänder till Sverige och Malmö [6].

Lägg till underlagskartor

När du lägger in kartbilder för de territorier där dina utländska orter är belägna

- Bild 1. RT90-rutnätet täcker hela Sverige.
- Bild 2. Karta utan utländska hänvisningar.
- Bild 3. Karta med utländska hänvisningar.
- Bild 4. Välj om du vill använda det utvidgade RT90-nätet.
- Bild 5. Kartan växer med det utvidgade RT90-nätet.
- Bild 6. Refererade utländska orter blir synliga.

Bild 7. Placering av den finska kartan.

Bild 8. Två refererade orter förenklar placeringen av kartan.

kan du utnyttja dina orter som referenspunkter då du placerar dessa kartbilder. Du måste alltså importera en person med dessa orter som referenser i sina notiser.

Tips: Skapa en fiktiv person i en egen flock med notiser som refererar till en grupp av dina utländska orter. För att se orterna utan linjer kan du välja knappen *Visa orter*, den översta av visningsknapparna (med ram) till vänster i kartfönstret. I inställningarna väljer du också de notistyper som ortreferenserna ligger i.

Obs: Utländska orter kan för närvarande inte dras och släppas till kartnål som stöd för kartbildsplaceringen.

Om det blir svårt att placera en kartbild med dessa orters fiktiva lägen, kan du istället placera kartbilden så gott du kan och i efterhand flytta dina orter med drag och släpp så att de hamnar på rätt plats i kartbilden. Då överger du de ursprungliga, lagrade koordinaterna för

orterna, om du redan gett dem sådana, och ger dem istället fiktiva lägen utifrån kartbildens placering. Detta kan ändå vara ett sätt att synliggöra dina släktingars härkomst och förflyttningar.

I exemplet för Finlandskartan är det Lahtis och svensk-finska gränsen som får vara referenser för placeringen av kartbilden i lager 4 [7]. Trots att kartan täcker hela Finland så går det ganska bra att placera den.

Vår fiktive Globe Trotter har nu också passerat Helsingfors på sin resa från Lahtis till Moskva. Med två orter förenklas placeringen av kartbilden för området mellan dessa städer i lager 3 [8]. Denna bild placeras utifrån de RT90-baserade positionerna för de två orterna. Bilden måste nu vridas motsols.

Hade jag lagt bilden utan vridning hade den inte matchat orterna enligt de fiktiva RT90-koordinaterna, men norr

på kartan hade blivit rakt uppåt. Då hade jag också fått göra lite våld på orternas verkliga positioner och dra dem till kartbildens lägen.

De finska kartorna har klippts från Finska Lantmäteriets hemsida (vid retuschen av kartbilden från skärmen föll i hastigheten Åland bort).

Kanske tycker du att detta känns som en nödlösning? Men det är i alla fall en möjlighet att få levnadsbanorna att hänga ihop, med eller utan egna kartbilder.

Att visa förflyttningar över hela klotet blir nästa åtgärd, men då tar vi nog hjälp av befintliga lösningar, som *Google Earth* eller liknande, från nätet. Det kan komma i en senare version av DISGEN 8.2, den som forskar får se. 🗺